

Nytt kvalitetssystem för massaved

Nästa år införs en ny kvalitetsbedömning för massaved. I stället för att en viss procentandel vrakas kommer hela traven att betalas som prima eller sekunda.

Nyligen beslutade virkesmarknadens parter, via beslut i styrelsen i SDC, Skogsbrukets Data-central, att införa en ny kvalitetsbedömning för massaved. Den 1 augusti 2019 ska det nya systemet börja gälla i hela landet.

I dag får säljaren avdrag för den andel av virket som inte uppfyller kvalitetskraven, så kallade vrak. Det kan gälla dålig kvistning och fel längder eller träslag, övergrovt virke och röta. Vrakten betalas oftast med noll kronor.

Samma klass på traven

I det nya systemet klassas hela traven som prima eller sekunda beroende på hur stor andel av stockarna som har någon typ av fel samt vilka fel det är. För sekunda blir ersättningen lägre än för prima.

En skillnad mot tidigare är alltså att virkessäljaren i det nya systemet får betalt för hela den levererade volymen. Samtidigt kan fel på en viss andel innebära lägre ersättning för hela traven.

FAKTA Kvalitetsbedömning massaved

- Så här ser den nya kvalitetsbedömningen för massaved ut. Det som inte når upp till kraven för sekunda blir mätningvägran, alternativt utskott.

Fel	Prima			Sekunda		
	Gran-massaved	Barr-massaved	Löv-massaved	Gran-massaved	Barr-massaved	Löv-massaved
Fel träslag, torrstock	Max 1%	Max 1%	Max 1%	Max 2%	Max 5%	Max 2%
Skogsröta (i procent av travens ändyta)	Max 2%	Max 5%	Max 5%	Max 2%	Max 25%	Max 25%
Kvist, klyka, dimension (exkl övergrovt)	Gran- och barrmassaved max 10%, lövmassaved max 20%					
Övergrovt	Ej tillåtet					
Nedsmutsade stockar	Max 5%					
Främmande material	Ej tillåtet					

– Det finns flera skäl till ändringen. Dels den pågående rationaliseringen av massavedsmätningen med fjärrmätning och automatiserad travmätning, dels att göra det tydligare vad industrin vill ha, säger Lars Björklund, chef för avdelningen för virkesmätning utveckling på SDC.

Vissa feltyper ställer till större problem än andra för industrin, till exempel fel träslag eller övergrova stockar, som kan orsaka stopp i flihsuggar. I dagens

system buntas vrakorsakerna ihop, dessutom är det väldigt svårt att göra en korrekt bedömning av andelen vrak vid travmätning.

Det nya systemet ska göra det lättare att bedöma om travarna klarar gränserna för respektive feltyp och göra det tydligare vilka felorsaker som är mest allvarliga. Travar som är gränsfall ska analyseras noggrannare av virkesmätaren.

I princip samtliga fel på massaved är sådant som skogsägaren

inte kan påverka, utan avgörs vid avverkning eller sortering. Ändå är det skogsägaren som får ta den ekonomiska smällen vid nedklassning, både i nuvarande system och i det nya.

– I skogen är alla träd prima, så är det ju. Men i och med att SDC nu också gör om sitt redovisningssystem jobbar vi även på möjligheten att skogsägaren alltid får betalt för prima, och att nedklassningar belastar andra delar i kedjan.

Hur prissättningen blir på de

nya kvalitetsklasserna vet inte Lars Björklund.

– Det är upp till marknadens parter att förhandla fram, men ambitionen är att övergången ska bli prisneutral. I dag ligger vrakandelen på 3–4 procent totalt, och teoretiskt skulle det kunna bli 100 procent prima. I så fall skulle priserna behöva sänkas med 3–4 procent. Vår skattning är att 95–100 procent blir prima i det nya systemet.

Inte enbart industridrivna

Det nya systemet bedöms ha en värdepotential på 30–150 miljoner kronor per år genom att industrin får rätt virke, och förhoppningsvis får även skogsägarna del av den vinsten.

– Samtliga skogsägarföreningar har ställt sig bakom det nya systemet. Det är viktigt att framhålla att både säljare och köpare står bakom, och att förändringen inte uppfattas som enbart industridrivna, kommenterar Lars Björklund.

Enligt honom är ambitionen att göra en liknande omläggning för bedömningen av bränsleved, som också ska vara klar till den 1 augusti nästa år.

Ulf Aronsson

08-588 367 44

ulf.aronsson@atl.nu

